

Aan Provinciale Staten
Statencommissie Bestuur, Economie en Middelen

DATUM	16-6-2020	REFERENTIE	Michiel Linskens
ONS NUMMER	820F1E89	DOORKIESNUMMER	06-21124704
NUMMER PS	2020BEM98	E-MAILADRES	Michiel.linskens@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE	1	PORTEFEUILLEHOUDER	Strijk

Onderwerp Statenbrief:

Onderzoek internationaal onderwijs regio Utrecht

Voorgestelde behandeling:

Ter informatie.

Geachte dames en heren,

Inleiding algemeen

Een goed aanbod van internationaal onderwijs is voor veel werkgevers een belangrijke vestigingsvoorwaarde. Het internationaal onderwijs in de provincie Utrecht vormt een belangrijk onderdeel van ons economisch profiel (Gezond Stedelijk Leven) dat sterk, competitief en zichtbaar is. Gegevens over internationale werknemers ondersteunt de signalen dat er een toenemende vraag naar en instroom in het onderwijs is van internationale kinderen in de regio Utrecht. Daarnaast is de vraag toegenomen naar vormen van internationaal onderwijs vanuit Nederlandse gezinnen de laatste jaren. Het versterken van het internationaal onderwijs moet bijdragen aan het verbeteren van het internationaal vestigingsklimaat (zie doelenboom, meerjarendoel 7.2.2).

Voorgeschiedenis

Op 30 oktober 2019 heeft u een motie ingediend over een Internationale School regio Utrecht (M76). U verzoekt ons om een onderzoek uit te voeren naar de mogelijkheden voor de uitbreiding van het internationaal onderwijs op toekomstbestendige locaties in de provincie Utrecht. U wilt dat we daarbij meenemen hoe een optimale samenwerking met het reguliere PO en VO kan worden gerealiseerd, zodat sprake is van wederzijds profiteren van de uitbreiding (win-win). Tot slot verzoekt u om de resultaten van het onderzoek te presenteren voor de behandeling van de kadernota 2020. U heeft deze motie ingetrokken omdat wij u het onderzoek tijdens de vergadering hebben toegezegd.

Het onderzoek

Om de onderzoeksvragen te kunnen formuleren en waar mogelijk te verrijken en om voldoende draagvlak voor het onderzoek te krijgen, hebben wij het initiatief genomen voor een overleg over internationaal onderwijs in de regio. Op 31 januari 2020 heeft een startbijeenkomst plaatsgevonden met vertegenwoordigers van de gemeenten Utrecht, Hilversum en Amersfoort, enkele schoolbestuurders uit deze gemeenten (Primair Onderwijs en Voortgezet Onderwijs) en de EBU. Op deze startbijeenkomst hebben de onderzoekers een presentatie verzorgd over de stand van zaken bij het internationaal onderwijs in de regio Utrecht en hebben aanwezige partijen een aantal gezamenlijke onderzoeksvragen geformuleerd.

In de uitvoering hebben de onderzoekers gesprekken gevoerd met een aantal schoolbesturen en een verdiepend onderzoek gedaan. Doel van de gesprekken met schoolbesturen was om informatie op te halen over wensen en behoeften voor internationaal onderwijs en internationalisering van het Nederlandse onderwijs: welke ambities hebben de schoolbesturen, welke stappen zien zij voor zich om die ambities te bereiken en wat is er nodig om dat te bereiken? In het verdiepend onderzoek hebben de onderzoekers aandacht besteed aan onder andere de

populatie internationale werknemers, mogelijke toekomstprognoses en het diverse aanbod aan internationaal onderwijs (internationale scholen, hybride vormen van internationaal onderwijs en internationalisering van het reguliere onderwijs).

Het onderzoeksrapport dat wij als bijlage meesturen bevat informatie over de huidige stand van zaken, trends, kansen en belemmeringen op het gebied van internationaal onderwijs in de regio Utrecht. Het is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met schoolbesturen, gemeenten, EBU en de provincie. Het onderzoek is uitgevoerd door Decisio (Economisch onderzoek en advies) en onderwijsadviesbureau B&T.

De belangrijkste conclusies en aanbevelingen aan de regio Utrecht

De onderzoekers trekken de volgende conclusies:

- Het aanbod aan internationaal onderwijs in de regio Utrecht (bestaande uit de provincie Utrecht en regio Gooi en Vechtstreek) is gevarieerd;
- Het aanbod in de regio is de laatste jaren niet sterk veranderd;
- Mede door de komst van steeds meer (internationale) bedrijven naar de regio Utrecht en door internationalisering in de Amsterdamse regio, is het aantal internationale werknemers dat in de provincie Utrecht en de regio Gooi en Vechtstreek is komen te wonen, sterk gegroeid;
- Data over internationale werknemers in de regio ondersteunt de signalen van een toenemende vraag naar en instroom in het onderwijs van internationale kinderen in de regio Utrecht;
- De vraag naar vormen van internationaal onderwijs vanuit Nederlandse gezinnen is de laatste jaren toegenomen;
- De groeiende groep internationale kinderen zorgt voor vraag naar internationale scholen;
- Een aanbod van internationaal onderwijs is belangrijk voor internationale gezinnen om zich te vestigen;
- Vanuit een toenemende groep internationale gezinnen is er vraag naar internationaal onderwijs binnen een reguliere setting;
- Vanuit Nederlandse gezinnen (en ook vanuit internationale gezinnen) is er een toenemende vraag naar tweetalig primair onderwijs.

Op grond van bovenstaande conclusies doen de onderzoekers de volgende aanbevelingen:

- Zorg voor een regionale aanpak (zoals dat momenteel bijvoorbeeld in de Metropoolregio Amsterdam gebeurt) met betrokkenheid en investering vanuit alle betrokken actoren (provincie, gemeenten, onderwijsbesturen en mogelijk ook bedrijfsleven) bij het ontwikkelen van een (hybride) internationaal onderwijsaanbod;
- Zorg voor continu aandacht vanuit de verschillende actoren om samen in gesprek te blijven en invulling te geven aan onderwijs en internationalisering;
- Waarborg een toereikend aanbod van plekken op internationale scholen om tegemoet te komen aan de groeiende vraag;
- Ga aan de slag met het verder verkennen van een sluitend aanbod van internationaal onderwijs voor niet-Nederlandse gezinnen met een lange termijn vestigingsperspectief, gericht op een doorgaande leerlijn binnen Nederland en daarbuiten;
- Vergroot het inzicht in de omvang en de vraag van internationaal georiënteerde Nederlandse gezinnen;
- Onderzoek de vraag vanuit Nederlandse gezinnen naar vormen van internationaal onderwijs om beter zicht te krijgen op wensen en behoeften.

Corona

Omdat dit onderzoek (deels) is uitgevoerd in de corona-crisis hebben de onderzoekers een aparte noot opgenomen. "Dit rapport is deels tot stand gekomen tijdens de COVID-19 pandemie. De diverse gesprekken die we met stakeholders hebben gevoerd, de bestudeerde literatuur en de geanalyseerde data zijn afkomstig uit de periode voor de pandemie. Deze broninformatie houdt geen rekening met een mogelijke trendbreuk in economische en maatschappelijke ontwikkeling. Wat het effect van een mogelijke (economische) crisis is op internationalisering in de regio is nog niet te voorspellen, maar het is goed om in het achterhoofd te houden dat er wel degelijk een mogelijk effect is en dat daar in het voorliggende rapport nog geen rekening mee is gehouden."

Essentie / samenvatting

Op uw verzoek heeft een onderzoek plaatsgevonden naar internationaal onderwijs in de regio Utrecht (inclusief regio Gooi en Vechtstreek). In het onderzoek wordt aandacht besteed aan de aanbod en vraag naar internationaal onderwijs, trends en ontwikkelingen en mogelijke ontwikkelrichtingen voor het internationaal onderwijs in de regio Utrecht. Belangrijke conclusie is dat er een toenemende vraag is naar internationaal onderwijs in de regio Utrecht, zowel vanuit internationale als Nederlandse gezinnen. De onderzoekers doen onder andere de aanbeveling om te zorgen voor een regionale aanpak bij het ontwikkelen van een (hybride) internationaal onderwijsaanbod.

Meetbaar / beoogd beleidseffect

Met het onderzoek is het belang van internationaal onderwijs voor ons regionale profiel bevestigd. Tegelijkertijd heeft het onderzoek inzichtelijk gemaakt welke vormen van internationaal onderwijs bestaan.

Financiële consequenties

In principe is internationaal onderwijs geen thema waar voor de provincie een nadrukkelijke rol is weggelegd. Deze ligt hoofdzakelijk bij gemeenten. Uit het onderzoek is echter gebleken dat partners een regisserende rol van de provincie op dit terrein zeer op prijs stellen. Een aanbeveling van de onderzoekers gaat over het versterken van een regionale aanpak. De provincie zou hierin een regisserende rol kunnen spelen, maar bijvoorbeeld het International Welcome Center Utrecht Region (IWCUR, mede gefinancierd door de provincie met €200k/jaar gedurende vijf jaar) zou ook een interessante partij kunnen zijn om deze regisserende en coördinerende rol te vervullen. Het is daarbij denkbaar dat de provincie een aanvullend budget toekent aan de IWCUR.

Vervolgprocedure / voortgang

De onderzoekers doen een aantal aanbevelingen om de situatie van het internationaal onderwijs in de regio Utrecht te versterken en te verrijken. In uw motie heeft u ook gevraagd naar toekomstbestendige locaties. Dit laatste aspect hebben we in het onderzoek niet kunnen meenemen, omdat er überhaupt nog te veel onduidelijk was over de status van het internationaal onderwijs in de regio Utrecht. Verder is het ook niet aan de provincie om te bepalen waar een onderwijslocatie wordt gevestigd, mits zij zich houden aan de door de provincie gestelde ruimtelijke voorwaarden. Vestiging is een zaak van de betreffende gemeente en het schoolbestuur.

In het onderzoek worden wel de vragen over de mogelijkheden van uitbreiding van het internationaal onderwijs en een optimale samenwerking met het reguliere PO en VO beantwoord. Met de inrichting en de uitvoering van het onderzoek hebben we feitelijk al een stap voorwaarts gezet door alle overheden mede-eigenaar te maken van het onderzoek en schoolbesturen nadrukkelijk te betrekken bij opzet en uitvoering. Hiermee is een eerste kiem gelegd voor een regionale aanpak.

Wij zijn voornemens om te onderzoeken of bij de partners, gemeenten, onderwijsbesturen en IWCUR interesse is in een gezamenlijke regionale aanpak. Zo ja, dan willen we in de periode na de Corona-tijd een bijeenkomst met alle partners organiseren om te onderzoeken hoe we deze regionale aanpak kunnen ontwikkelen. Wij zullen u naar verwachting in de laatste maanden van dit jaar informeren over de resultaten van dit overleg. Dan gaan we ook graag met u het gesprek aan over de vraag of de provincie hier een rol in moet spelen en zo ja welke?

Concreet voorliggende vraag aan statencommissie / Provinciale Staten

Kennis te nemen van de eindrapportage Onderzoek naar internationalisering van het onderwijs, in opdracht van de regio Utrecht (29 mei 2020).

De toezegging, gedaan naar aanleiding van de ingetrokken motie 76 (30 oktober 2020), als afgedaan te beschouwen.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

De voorzitter,

De secretaris,